

CHERNELHÁZADAMONYA HELYI ÉRTÉKLELTÁRA

2020

MEGBÍZÓ:
CHERNELHÁZADAMONYA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

KÉSZÍTETTE:
BFH EURÓPA KFT.
AZ UTIRO LEADER HELYI AKCIÓCSOPORT
VP6-19.2.1.-90-Ö.1-17 HELYI FELHÍVÁSA KERETÉBEN

Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap

A VIDÉKI TÉRSÉGEKBE BERUHÁZÓ EURÓPA

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
1. Bevezetés.....	3
2. Vezetői összefoglaló	3
3. Helyi értékleltár kérdőívek.....	5
4. Helyi értékleltár	9
.4.1. Chernelházadamonya természeti értékei.....	9
.4.2. Chernelházadamonyai kiemelkedő ünnepeink és szokások	10
.4.3. Chernelházadamonyai kiemelkedő személyek	13
.4.4. Chernelházadamonyai épített értékeink (szakrális, lakó- és gazdasági épületek, régészet, szobrok, egyéb)	15
.4.5. Chernelházadamonyai helyi termékek és a helyi gazdaság megtartói	17
.4.6. Chernelházadamonyai közösség megtartó	18

1. Bevezetés

Az UTÍRÓ LEADER Egyesület a **VP6-19.2.1.-90-Ö.1-17 azonosítószámú felhívásának a közvetlen célja** a HACS működési területén belüli, helyi értékek feltárása, rögzítése, értéktárak működtetése, közcélúvá tétele és megismertetési módok kidolgozása a településeken. Az átfogó cél a lakókörnyezet nyújtotta lehetőségek jobb kiaknázásán alapuló közösség és gazdaságfejlesztés, helyben termelt alapanyagokból előállított helyi termékkör, és szolgáltatói kör bővítése.

A meghatározott, regisztrált, közmegegyezésen alapuló fejlesztési alapot biztosító helyi értékek a térségben eddig nem ismert és publikált közösségi és gazdasági erőforrások, amik megismerhetőkké válnak és más projektek alapját képezhetik. A helyi értéktárakat az UTÍRO Térségfejlesztő Egyesület munkaszervezete gondozza és felhasználja a jövőbeni fejlesztéseihez, munkájához, továbbá alapját képezi a települések helyi közösségei és gazdasága fejlesztésének, amennyiben azzal települési szinten is jól gazdálkodnak.

Chernelházadamonya község helyi definiált értéktárának elkészítése során olyan értékeket gyűjtöttünk össze, melyek a községet a lehető legváltozatosabb és legszerteágazóbb módon prezentálják. Az értékek összegyűjtése a teljes közösséget érintő feladat volt, amihez kérdőívezést és fórumok szervezését is igénybe vettük, a meglévő források feldolgozása mellett. Az értéktár így a közösség értékeit reprezentálja, mindezt konkrétumok mentén, de meghagyva a lehetőséget az értékek mentén további bővülésre is.

2. Vezetői összefoglaló

Chernelházadamonya Vas megyében, a Sárvári járásban, Sárvartól 21 km-re északnyugatra, Szombathelytől 31 km-re északkeletre, Büktől 9 km-re délkeletre, a Répce bal partján fekszik. A mai község két falu, Csernelháza és Damonya egyesítéséből jött létre 1925-ben, azonban a két településrész máig se nőtt össze teljesen, szántóföldek választják el azokat. Területe 7,85 ha. Lélekszáma a 2017-es népszámlálás alapján 192 fő. A kis, de aktív közösséget a Faluház és a Római katolikus templom támogatja a fennmaradásában, az aktív Önkormányzat szervezése mellett. A településen óvoda, iskola nem működik, a gyerekek a közeli Bőbe járnak.

A települési értéktár a kiírás megfogalmazása szerint „A települések területén található élő és élettelen fejlesztési szempontból hasznos értékeinek összegyűjtése, katalogizálása.

A település fő értékeit az alábbi fő szempontok szerint vizsgáltuk:

- a település természeti értékei
- kulturális értékek – szokások, rendezvények

- kulturális értékek – művészetek, népszokások, egyházi hagyományok
- épített örökség – épületek, építmények, településszerkezet
- tárgyi örökség – eszközök, épületek egyes részei
- települések jelentős személyiségei
- élő gazdasági értékek – ipari, kereskedelmi, idegenforgalmi, gazdálkodási
- sport- és egészség
- civil szervezetek és társadalom

A fenti értékek közül, amelyek relevánsak a településünk esetén, a részletes kifejtésben a fentiekkel azonos fejezeteken belül kerültek leírásra. Természetesen több kistelepülés esetén a szempontok néha kisebb, néha jelentősebb részében nem volt a közösség által és a készítőik által sem rögzítésre került érték, ezek értelemszerűen kihagyásra kerülnek.

A helyi érték leírásában annak rövid jellemzőit, értelmezhető esetben történeti háttérét, társadalmi relevanciáját írtuk le. Ezen kívül megadtuk ennek során az érték megnevezését, a gondozásáért felelős/arról információkkal rendelkező személy és/vagy szervezet nevét és elérhetőségét, továbbá annak helyszínét is megadtuk (amennyiben ez jellemző arra).

A helyi értékleltár gyűjtésének módszertana előkészítő fórumok szervezése, ott a lakossági személyes információ átadás és gyűjtés, 30 db. kérdőív elkészítése, továbbá ezen primer adatforrások mellett szekunder források feldolgozása.

3. Helyi értékleltár kérdőívek

A helyi értékleltár megalapozását 30 db kérdőív kitöltésével is támogattuk. Ennek a feldolgozott eredményei az alábbiak:

Mióta él a településen?

0-5 év	3
5-15 év	5
15-30 éve	19
több mint 30év	3

Mennyi idős?

5-30év	8
30-60 év	17
60év feletti	3

Milyen fokú végzettsége van?

8 általános	1
főiskola, egyetem diploma, doktori fokozat	2
OKJ technikus	6
szakiskola , szakmunkásképző	6
szakközépiskola gimnázium érettségi	13

Családi állapota?

élettársi kapcsolatban él	8
házas	14
nőtlen, hajadon	6
özvegy	1

Miért ragaszkodik ehhez a településhez? Miért szeret itt élni?

Itt nőttem fel	4
Jó közösség	2
Nyugodt, csendes, békés	20

Nevezzen meg legalább 3 olyan, helyi épített értékeket, melyek a település építészeti örökségének részei?

Kápolna	8
Harangláb	10
Malom	4
Templom	10
Torony	3
Kastély	15
Szent Vendel szobor	2
Simon kúria	2
Jézus szobor	1

Van-e kiemelkedő természeti értéke a településnek?

Rét, mező	6
Pusztta	1
Répcse	13
Cédrusok	1

Szerveznek-e természeti , kulturális, szellemi , néprajzi vagy közösségi értékeket középpontba helyező ünnepeket, programokat?

Mikulás	6
Karácsony	5
Húsvét	2
Búcsú	3
Falunap	3
Adventi műsor	1
Ringató	1
Anyák napja	1
Gyereknep	1

Ha vendége érkezik, mit mutat meg saját településéből és annak környékéről? Illetve milyen kikapcsolódási lehetőségeket ajánlana számára?

Bükfürdő	11
Természeti értékek	6
Séta a településen	2
Sárvár	4
Építészeti értékek	3
Más környező települések	3

Milyen ünnepei vannak a településnek?

Búcsú	13
Falunap	12
Karácsony	5
Mikulás	5
Advent	1
Anyák napja	1
Gyereknep	1

Milyen néprajzi hagyományokat tartanak/tartottak a településen?

Betlehemezés	7
Regölés	1
Pünkösödölés	1
Lucázás	1
Disznóölés	1
Húsvéti locsolás	1

Vannak-e hagyományos helyi sportrendezvények?

Sportnap 10

Ismer-e olyan, hagyományőrző helybelieket, akik tudásukat valamilyen formában tovább adják?

Horváth Károlyné - horgolás, kötés, kreatív 1

Asztalos 3

Méhész 1

Ismer-e olyan helybelit, akinek kedvenc hobbija mások számára is érdekes lehet?

Koszorús Gábor-asztalos 2

Veres Ferenc-méhész 2

Balázs Ágnes-horgolás 2

Karvalits Gábor, Amerikai foci 2

Van-e a településnek elismert sportolója? Ha igen ki ő, milyen sportágban, milyen eredménnyel?

Torkos Domonkos, 9 éves, asztalitenisz, jelenleg 15-ik az újonc 11 éves kategóriában az országos ranglistán 1

Ismer-e olyan mesterembert, gazdálkodót, vállalkozót, iparost, aki egyedi, különleges értékes terméket állít elő? K

Veres Ferenc méhész 10

Koszorús Gábor asztalos 6

Paár Szabolcs 1

Giczi Kálmán 1

Bodorics Pál 1

Tud-e valamilyen egyedi termékről, ami régi technológiával készül a településén?

Veres Ferenc-méhész 2

Balázs Ágnes-horgolás 1

Asztalos 2

Van-e őstermelő a településen? Ha igen, mivel foglalkozik?

növénytermesztés, állattenyésztés 15

méhész 4

Melyek a tájra jellemző termesztett növények és tenyésztett háziállatok?

Kalászosok 14

Szürkemarha 4

Sertés 5

Baromfi 4

Tud-e valamilyen helyi gasztronómiai specialitásról (étel, ital, alapanyagok)?

Méz 7

Milyen civil szervezetek, közösségek, egyesületek, klubok alakultak a településen?

Önkéntes Tűzoltóság	3
Ön szerint mely értékekre épülhetnek olyan fejlesztések, amelyek hozzájárulnak a település fennmaradásához, fejlődéséhez?	
Kulturális hagyományokat őrző értékek	5
Természeti kincsek	4
Turizmus	2

Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap

A VIDÉKI TÉRSÉGEKBE BERUHÁZÓ EURÓPA

4. Helyi értékleltár

.4.1. Chernelházadamonya természeti értékei

Chernelházadamonya természetileg sokszínű, értékes területen fekszik. A települést érinti az ökológiai folyosó övezete és a kiváló adottságokkal rendelkező erdőterület övezete is.

.4.1.1. Répce és Répce mente - NATURA 2000 elemek

A Répce-mente védett területein az erdők mellett nagy kiterjedésű ártéri mocsárrétek (*Carici vulpinae-Alopecuretum pratensis*) és nedves kaszálórétek (*Cirsio cani-Festucetum pratensis*) is található, melyek fennmaradásának feltétele az évszázadokon keresztül jellemző gazdálkodás folytatása. A színpompás és fajgazdag rétek növényei közül a védett buglyos szegfű (*Dianthus superbus*) és a szibériai nőszirm (*Iris sibirica*) emelhető ki. A növények közül még kiemelkedő állattani jelentősége van a vérfűnek (*Sanguisorba officinalis*), amelyhez közösségi jelentőségű vérfűboglárlka (*Maculinea teleius*) tápnövénye.

Chernelházadamonyát délen érintik a NATURA 2000 területek, egyúttal a Nemzeti Ökológiai Hálózat elemei. A NATURA 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhely típusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a NATURA 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

NATURA 2000 területek: Chernelházadamonya 010, 011, 012, 013/3, 013/4, 013/5, 013/8, 013/9, 013/10, 014, 015/4, 077/7, 079, 080/1, 080/2, 080/3, 081, 082/1, 082/3, 082/4, 083/1, 083/2, 084/2, 085, 087/2, 087/3, 087/4, 087/5, 087/6, 087/7, 087/9, 087/10, 087/11, 088, 089, 090, 091/4, 091/5, 091/27

Javaslat: Az érintett – főként erdő – terület természeti állapotának fenntartása, értékeinek bemutatása. A folyó/patatok medrének természeti állapotának fenntartása, értékeinek bemutatása.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.1.2. Cédrusok Chernelházadamonya belterületén

Chernelházadamonya további értékes természeti kincsei az idős fák, ezen belül is a cédrusok.

Javaslat: A fa védettségének biztosítása, bemutatásának lehetősége, programkínálatba és helyi oktatásba történő felfűzése.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.2. Chernelházadamonyai kiemelkedő ünnepeink és szokások

.4.2.1. Mikulás ünnepség

A településre is megérkezik Szent Miklós, aki kis meglepetéscsomagokat osztogat a település lakóinak.

Ideje: December eleje

Javaslat: A szokások megtartása, a gyerekekben folytatódó hagyományőrzés és a családok összetartásának megerősítése.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.2.2. Adventi időszak/Karácsony

Az adventi időszakban négy héten keresztül ünnepélyes gyertyagyújtás történik az ünnepi szentmiséken. Ilyenkor rövidebb műsort, verset, dalokat is előadnak a gyerekek. A december 24-i szentmise alkalmával betlehemi műsor is előadásra kerül, valamint a faluházban egy karácsonyt köszöntő műsoros est is megrendezésre kerül.

Ideje: November vége/december

Javaslat: A szokások megtartása, a gyerekekben folytatódó hagyományőrzés és a családok összetartásának megerősítése.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.2.3. Falunap

A nyaranként tartott Falunapot a polgármester ünnepi beszéde nyitja. A beszédet követően a településen lakó gyermekek és vendéglőadók zenés, táncos és énekes műsora szórakoztatja a közönséget. Este zenekar biztosítja a zenés-táncos mulatságot. A programok közül a falunap a legtöbb embert megmozgató rendezvény, még a szomszéd településekről is érkeznek résztvevők.

Ideje: Nyár

Javaslat: A szokások megtartása, a programok bővítése.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.2.4. Búcsú

Minden évben két alkalommal tart búcsút a falu, nyáron a Jézus Szíve Búcsút tartja Chernelháza, októberben a Vendel-napi Búcsút pedig Damonya. A chernelházai Jézus Szíve

búcsú június első hétvégéjén kerül megrendezésre. Az egyház szervezi az ehhez kapcsolódó ünnepi szentmiséket.

Ideje: Június és október

Javaslat: A rendezvény megtartása. A településről elszármazottak megszólítása. Az események bővítése úgy, hogy azok minden korcsoport igényeit lefedjék.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.2.5. Nyugdíjas nap

Az ünnepség keretein belül sor kerül az időskorúak köszöntésére, mely során lehetőségük van az egymás közötti kapcsolatok ápolására, megerősítésére.

Javaslat: A rendezvény megtartása, az idősek tiszteletének megerősítése.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.2.6. Gyermeknap

A program alkalmával különféle kézműves foglalkozások, sorversenyek, játékok várják a gyerekeket

Javaslat: A rendezvény megtartása, a falut építő közösség összekovácsolása, a közösséghez tartozás élményének elmélyítése, a csapatszellem ápolása. A gyerekekben a lokálpatriotizmus gyökereinek elültetése.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.2.7. Anyák napja

A gyermekek versekkel és köszöntőkkel színesített ünnepélyes műsorral köszöntik fel az édesanyákat és mondanak hálát.

Ideje: Május

Javaslat: A rendezvény megtartása, a családok összetartásának megerősítése.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.2.8. Régi népszokások

Január 6. Vízkereszt ünnepe: Vízszentelés, a megszentelt vizet a sekrestyében tartották.

Balászáldás: február 03. örmény püspök, Szent Balázs. A templomban a hívek megáldása történik, amikor a pap égő gyertyát tart az emberek feje fölé a torokbetegségek elűzése céljából.

Nagyböjt: A hamvazószerdától húsvétvasárnapig a hústól való tartózkodást és a napi háromszori étkezést jelentette.

Húsvét: A bibliai feltámadási történet alapján a megújulás ünnepe

Szent György napja: április 24, az igazi tavasz kezdete.

Pünkösd, pünkösdlés: május 15-16 körül, vallási ünnep. A lányok a házakba kértek bebocsátást, ahol szavaltak, énekeltek.

November 11.: Szent Márton püspök emlékének szentelt nap

December 13. Luca napja: A legények előtte éjjel, a fiúk napjának reggelén lucáztak. Az éjszakai lucázásnak főleg az emberek megrézfálása volt a célja. Meglopták a szalmakazlakat, az egész utcát, főleg a lányos házak előtt, megszórták szalmával. Felkavarták a boszorkányok a falut.

Karácsony: Az adventi időszakban kezdetét vette a betlehemezés is. Megalakultak a négyes csapatok, a három pásztor és a betlehemet vivő angyal. A betlehemi játék szereplői be voltak öltözve bundába, kucsmába, bot volt a kezükben. A negyedik fiún fehér ing, korona a fején. Ő vitte a betlehemet és ő volt a pénztáros is.

Házasság: A hagyományos család létrejöttének ünnepe. A hagyományos esküvő a lányos házhoz vonul legény és családjával kezdődik, ahol kikérik a menyasszonyt annak apjától. Az esküvőt követő lakodalom hagyományai mai napig élnek: egy tányérból, egy kanállal kell megennie a levest az ifjú asszonnyal, közben a vőfély szórakoztatja a vendégeket, illetve feladatokat ad az ifjú párnak, esetenként el is lopják a menyasszonyt, akit szintén feladatokkal kell a párjának kiváltania. Éjfélkor ismét ellopták a menyasszonyt a koszorúslányok, ilyenkor vetik le a koszorúját, fátylát, és fejkendőket kötöttek a fejére. Innét a mondás: „bekötik a fejét”. Mint fiatalasszony, kendővel a fején jött vissza a lakodalomba, amit ma már csak a menyecske ruha felvétele jelképez „Eladó a menyasszony!” felkiáltással ilyenkor kezdődik meg a menyasszony kitáncolás, amikor a szokás szerint minden vendég pénzt tesz a fazékba, és egy rövidet táncolt vele cserébe.

Javaslat: Helytörténeti kutatással, az idősebb generáció megkeresésével a hagyományok, régi szokások, énekek újra tanulása, felelevenítése, ezek egy részének rendezvénysorozatba illesztésével térségi jellegűvé fejlesztése.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.3. Chernelházadamonyai kiemelkedő személyek

A Chernel család sok jelentős közéleti szereplőt, tudóst, politikust, katonát adott a hazának, és szolgálataikért számos helyen nyertek további birtokokat.

.4.3.1. Chernel István

Chernelházi Chernel István Dezső Ákos Elek (1865. május 31. – 1922. február 21.) magyar ornitológus, a magyar királyi madártani intézet főnöke, miniszteri tanácsos, Sopron vármegye törvényhatósági bizottságnak a tagja.

Javaslat: Emlékének megőrzése, munkásságának bemutatása

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.3.2. Chernelházi Chernel Kálmán György Ferenc

(1822. április 6. – 1891. április 21.) földbirtokos, ügyvéd, megyei aljegyző, helytörténész, természetbúvár, árvaszéki helyettes elnök, Chernel István ornitológus apja.

Az ősrégi nemesi chernelházi Chernel család sarja. Apja, chernelházi Chernel Ferenc (1778-1864) főszolgabíró, országgyűlési követ, kerületi táblabíró, anyja, rátki és salamonfai Barthodeiszky Terézia (1788-1877) úrnő volt. A kőszegi gimnáziumban tanult; a bölcséleti osztályokat Szombathelyen, a jogot a Pozsonyi Királyi Jogakadémián végezte. Az ügyvédi vizsgát az 1843–1844. országgyűlés alatt tette le. Sopron vármegyében mint tiszteletbeli, majd mint valóságos aljegyző dolgozott. 1848-ban a szabadságharc őt is fegyverre szólította; a fegyverletétel után hivatalt nem vállalt, hanem idejét természetrajzi és történelmi tanulmányokra fordította. Kőszeg városa díszpolgárává választotta, emellett ő volt az árvaszék helyettes elnöke, a kőszegi kisdédóvónak és a szegény diákok egyletének elnöke, valamint a takarékpénztár alelnöke is. A Magyar Történelmi Társulat alapító tagja, a porosz és a bajor királyi kertészeti egyletek levelező tagja volt.

Fő műve: Kőszeg sz. kir. város jelene és múltja. Szombathely, 1878. Két rész.

(Ism. Századok 1879. Thaly K.) REAL-EOD

Sok irodalmi jegyzetet hagyott maga után, a többi közt emlékiratait is hat kötetben.

Javaslat: Emlékének megőrzése, munkásságának bemutatása

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.3.3. Chernel Ferenc

(Kőszeg, 1778. május 7. – Chernelháza, 1864. augusztus 5.) főszolgabíró, országgyűlési követ.

A régi chernelházi Chernel család sarja. Apja, chernelházi Chernel Dávid (1744-1808), udvari tanácsos, és a dunántúli kerület táblai elnöke, anyja, báró Grassi O'Sullivan Mária (+1792) volt. Sopron megye főszolgabírója, utóbb a kőszegi kerület táblai elnöke volt 1858 körül. Kiváló juhtenyésztőként ismerték. Hivatalos teendői mellett szabadidejében a madarászattal is

foglalkozott, hódolt. A kertjében saját madárrepedt épített, amelyben számos madarat tartott és gondozott.

Javaslat: Emlékének megőrzése, munkásságának ismertetése.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.3.4. Chernel Ferenc

(Újságíró 1883-1887)

Az ősrégi nemesi chernelházi Chernel család sarja. Apja, chernelházi Chernel Ferenc, udvari ágens, anyja, von Fritz Mária (1799-1850) volt. Az 1848–49-es szabadságharc alatt belépett a honvéd hadseregbe. 1849-ben szárnysegéde volt, Kiss Pál vezérőrnagynak, a péterváradai várparancsnoknak. A szabadságharc bukása után mint közkatonát besorozták és Cattaroba vitték, de nem sokáig volt osztrák katona, beteg lett és elbocsátották. Ekkor azonban nem jött haza, hanem német újságíró lett Bécsben, a magyarbarát Wanderernél kezdte s a Pressénél végezte működését. Egyszer félbeszakította hírlapírói pályáját 1859-ben, amikor az Alföldön toborzott huszárok közé állt és az olaszok ellen harcolt. Szerkesztette még az Agramer Zeitungot is, az 1860-as évek végén és az 1870-es évek elején.

Javaslat: Emlékének megőrzése, munkásságának ismertetése.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.4. Chernelháza damonyai épített értékeink (szakrális, lakó- és gazdasági épületek, régészet, szobrok, egyébek)

.4.4.1. Régészeti lelőhelyek

Castellum, Chernel-kastély (középkor) Azonosítója: 38662 (középkor)

Erdőalja-dűlő, Kukucska major (hamvasztásos temető)(római kor) Azonosítója: 43371

Kukucska major II. (Temető, sírhely) (Római kor, császár korszak, késő római kor) Azonosító: 43372

A település határában, a Kukucska-majorban 1952-ben több római kori urna- és egy 4. századi téglával fedett sírt tártak fel, amelyek mellékleteként bélyeges mécses, illatszeres üveg és agyagkancsó került elő.

Kapcsolattartó: Chernelháza damonya Község Önkormányzata

Javaslat: A régészeti értékek feltárása, megőrzése és bemutatása – lokálpatriotizmus is idegenforgalom erősítése.

Javaslattevő: Chernelháza damonya Község Önkormányzata

.4.4.2. Helyi Művi Értékvédelmi kataszter értékei – épületek és építmények

Az értékleltárban olyan épületeket emelünk ki, amik értéküknél fogva kiemelendők, és emellett igaz rá, hogy építési tevékenységgel létrehozott, rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára, készülségi fokára való tekintet nélkül minden olyan helyhez kötött műszaki alkotás, amely a terepszint, víz, vagy azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér beépítésével jöttek létre. Itt soroljuk fel a szobor, képzőművészeti alkotásokat, utcabútorokat is, mik közterületen állók vagy közhasználat céljára átadott területen álló közcélú műtárgyak (253/1997 (XII.20.) Korm. rendelet szerint).

Kategória	Védett érték megnevezése	Közterület neve	Közterület jellege	Hátszám	Helyrajzi szám	Jogszámbélyeg
Szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor	Kereszt	8614			062/10	6/2011.(IX.12)
Szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor	Kereszt	Vasút	utca		069	6/2011.(IX.12)
Építmény (épület és műtárgy)		Fő	utca	7.	108	6/2011.(IX.12)
Építmény (épület és műtárgy)	Végh kastély és magtár				125/1	6/2011.(IX.12)
Építmény (épület és műtárgy)	Egykori kastély sarokszobája	Fő	utca	39.	128/1	6/2011.(IX.12)
Szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor	Kereszt	Fő	utca	49.	130/1	6/2011.(IX.12)

Építmény (épület és műtárgy)	Simon kúria	Fő	utca	59	138	6/2011.(IX.12)
Építmény (épület és műtárgy)		Fő	utca	91.	155/1	6/2011.(IX.12)
Építmény (épület és műtárgy)	Harangtorony	Fő	utca		16/4	6/2011.(IX.12)
Szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor	Kereszt	Fő	utca	102.	201	6/2011.(IX.12)
Építmény (épület és műtárgy)		Fő	utca	78.	36	6/2011.(IX.12)
Építmény (épület és műtárgy)		Fő	utca	76.	37	6/2011.(IX.12)
Szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor	Kereszt	Fő	utca	64.	45	6/2011.(IX.12)
Szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor	Szűz Mária	Vasút	utca		75	6/2011.(IX.12)
Szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor	Szt. Vendel	Fő	utca	26.	81/2	6/2011.(IX.12)
Szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor	Kereszt	Fő	utca	16.	91	6/2011.(IX.12)
Építmény (épület és műtárgy)		Fő	utca	6.	95	6/2011.(IX.12)

Ezek közül is kiemelendő:

Simon-kúria

Szabadonálló, téglalap alaprajzú épület, amit a Simon család épített a 19. század elején. Az 1945-ös kisajátítás során a Répcevílgyi Termelészövetkezet kezelésébe került a kúria, amely irodákat helyezett el falai között. Tanácsházat és a művelődési otthont is elhelyezték az épület egy részében a későbbiek során, majd ismét a termelészövetkezet használta 1980-as évek végétől. Jelenleg a kúria a Répcevílgyi 2001 Kft. székhelye, amely közel 2000 hektáron gazdálkodik.

Kápolna és Szent Vendel szobor

A szobor az állattenyésztők és pásztorok védőszentjét, Szent Vendelt ábrázolja.

.4.5. Chernelházadamonyai helyi termékek és a helyi gazdaság megtartói

.4.5.1. A helyi mesteremberek

A települések fennmaradásának egyik záloga, ha olyan mesteremberek találhatók meg bennük, akik egyszerre jelentenek helyi megoldás néhány kérdésre, és „export” szolgáltatást a környező térség számára.

A kérdőívezés során felmért és jelzett mesteremberek: Veres Ferenc- méhész, Koszorús Gábor -asztalos, Horváth Károlyné- horgolás, kötés, Balázs Ágnes- horgolás.

Helyszín: Chernelházadamonya

Javaslat: Termékeik a közeli, éves szinten több, mint 750 000 vendégéjszakát realizáló Bükön található piacra.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.5.2. Helyi mezőgazdálkodás

Magyarországon a falvak, nemritkán egységes birtokként, vagy birtokközösségként a táj és a természet fenntartóiként szolgáltak évszázadokig, és szolgálnak ma is. Minden olyan őstermelő és egyéb vállalkozás, egyéni-, családi- és közösségi kezdeményezés, amely a hagyományos paraszti gazdálkodás gyakorlatának a kornak megfelelő, környezettudatos megújítását szolgálja, az közvetlenül és közvetetten is szolgálja a település természeti és közösségi helyi értékeinek a megújítását és tartós fenntartását.

Jelentős szerepet tölt be ma is a Répceölgyi 2001 Kft., amely 2000 hektáron gazdálkodik. Tevékenységei: növénytermesztés, állattenyésztés, terménykereskedelem, vadgazdálkodás és falusi turizmus is.

Helyszín: Chernelházadamonya

Javaslat: A helyi mezőgazdálkodások fejlesztéseinek támogatását javasoljuk.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.6. Chernelházadamonyai közösség megtartó

.4.6.1. Faluház, Chernelházadamonya

2019 júliusában nyitott újra a Faluház a településen. Chernelházadamonya azon települések közé tartozik, ahol a helyi közösségi színtér eddig csak alkalmasszerűen tartott nyitva; közművelődési szakember viszont nincs a településen. E téren azonban változás következett be. A szomszédos Bő község faluházának munkatársa Chernelházadamonyán is ellátja a közművelődési feladatokat, az itteni közösségi élet felvirágoztatását elősegítve.

Helyszín: 9624 Chernelházadamonya, Fő u. 66.

Javaslat: A Faluház továbbfejlesztése. Több rendezvény szervezése a közösségi színtér felvirágoztatása érdekében.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

.4.6.2. Chernelházadamonya Község Önkéntes Tűzoltó Egyesülete

A településen önkéntes tűzoltókból álló egyesület is működik.

Helyszín: 9624 Chernelházadamonya, Fő u. 66.

Javaslat: Az Egyesület támogatása.

Javaslattevő: Chernelházadamonya Község Önkormányzata

